

PILOT NIEUWE GENERATIE RI&E-INSTRUMENTEN

STEUNPUNT RI&E-INSTRUMENTEN

IN SAMENWERKING MET

DE BEROEPSVERENIGINGEN
BA&O, NVAB, NVvA EN NVVK

Aantal basiselementen

2

Vanuit Steunpunt RI&E-instrumenten:

- Handleiding voor brancheorganisaties
- (Concept) secundaire analyse van de WEA
- (Concept) gebruikersonderzoek digitale RI&E-instrumenten
- Huidige CMS Systeem

Vanuit de beroepsverenigingen:

- (Concept) Leidraad validering RI&E-instrumenten

Secundaire analyse WEA

CONCLUSIES

Cijfers RI&E

4

- **50 % van de bedrijven heeft een RI&E:**
 - Hiervan heeft 75 % een Plan van Aanpak
 - Vooral bedrijven < 10 werknemers minder vaak een RI&E
- **Cijfers beter dan gemiddeld:**
 - Landbouw, bosbouw & visserij
 - Industrie
 - Bouwnijverheid
- **Cijfers slechter dan gemiddeld:**
 - Handel
 - Horeca
 - Financiële instellingen en
 - Zakelijke dienstverlening

RI&E in relatie tot bedrijven

5

- **Bekendheid wetgeving toetsing RI&E:**
 - 65 % heeft RI&E laten toetsen
 - 50 % weet dat toetsen niet hoeft < 25 werknemers
 - Vooral bedrijven < 10 werknemers weet niet: toets hoeft niet
- **Bedrijven met een RI&E:**
 - Meer nieuwe maatregelen mbt arbo en verzuim
 - Meer overleg met werknemers over arbo en verzuim
 - Werknemers meer tevreden over beleid arbo en verzuim
- **Ondersteuning branche en arbodienst:**
 - 57 % bij brancheorganisatie; 70 % contract met arbodienst:
 - ✦ Zij hebben vaker een RI&E
 - ✦ 50 % tevreden over advisering mbt RI&E
 - Vooral bedrijven < 10 werknemers minder vaak aangesloten bij brancheorganisatie/arbodienst.

Gebruikersonderzoek digitale RI&E

CONCLUSIES

Gebruikers RI&E-instrument

7

- **RI&E naleving**
 - 65 % heeft RI&E ingevuld
 - ✦ Daarvan 90 % aan de slag met actiepunten
 - 38 % ingevuld door “arbo-werknemer” m.n. bij > 25 wkns
 - 23 % ingevuld door directeur/manager m.n. bij < 10 wkns
 - Arbodienst weinig betrokken (8 %) m.n. > 100 wkns
- **Gebruiksvriendelijkheid**
 - 80 % tevreden

Kanttekeningen:

 - 31 %: vragenlijst te lang
 - 24 %: technische problemen (m.n. opslaan: 15 %)

RI&E als informatiebron

8

- **Bijdrage RI&E aan arbobeleid**
 - 90% ziet een positieve bijdrage
- **Werknemersbetrokkenheid**
 - In 75 % van gevallen werknemers betrokken
 - > 50 % van gevallen besproken met OR/PVT
 - 80 %: werknemers geïnformeerd over voortgang RI&E
- **Informatiebronnen arbeidsomstandigheden**
 - 58 %: internet
 - 53 %: deskundige

WEA en Gebruikersonderzoek digitale RI&E

AANBEVELINGEN DOOR TNO

Communicatie en implementatie

10

- Verhoging RI&E-naleving -> betere arbeidsomstandigheden m.n.
 - ✦ Horeca, handel, financiële instellingen en zakelijke dienstverlening

- Brancheorganisaties centraal:
 - ✦ Hebben positieve invloed op veiligheid en gezondheid
 - ✦ Via brancheorganisatie: vaker RI&E ingevuld
 - ✦ < 9 wkns: moeilijk via dit kanaal bereikbaar, misschien:
 - Administratie- /accountantskantoren
 - Verzekeraars
 - KvK
 - ✦ Internet belangrijk medium!

Nieuwe generatie RI&E-instrumenten

11

- Technische aanbevelingen:
 - ✦ CMS-Systeem verbeteren

- Inhoudelijke aanbevelingen:
 - ✦ Vragenlijst korter
 - ✦ Formulering van de vragen kan beter

- Aanvullende observatie (beroepsverenigingen):
 - Minder hoge nalevinggraad mbt hebben van een RI&E: branches met weinig prioritaire risico's

RI&E en wetgeving

WIJZIGINGEN ARBOWET 2007
EUROPESE RICHTLIJN

Wetgeving RI&E

13

- Verplichting dat RI&E “volledig” moet zijn is niet opgenomen in arbowet en arbobesluit.

Wel in arbobesluit mbt *toetsen* door arbodeskundige:

- “toetsen of de risico-inventarisatie en -evaluatie, bedoeld in artikel 5 van de wet, volledig en betrouwbaar is”;

Europese richtlijn

14

Verplichtingen werkgevers:

- risico's voorkomen;
- evalueren van risico's die niet kunnen worden voorkomen.
- Rekening houdend met de aard van de activiteiten en de grootte van de bedrijven, bepalen de Lid-Staten aan welke verplichtingen de diverse categorieën bedrijven moeten voldoen

NB Geen verplichting om “volledig” te zijn.

Wetswijziging 1 april 2011

15

- RI&E-rapport < 25 wkns: (lichte) toetsing niet meer nodig als RI&E-instrument ‘groen erkennings-icoontje’ heeft (of CAO-icoontje)
- Brancheorganisaties: nieuwe erkenning vragen:
 - Sociale partners akkoord en
 - Goedgekeurd / getoetst door kerndeskundige
- RI&E-rapport < 25 wkns bij RI&E-instrument met ‘blauw erkenningsicoontje’: lichte toets (tot 1-4-'13)
- Werknemers hebben inzagerecht in RI&E-rapport
- AI: < 25 wkns: vraagt bij bezoek altijd naar RI&E

Een nieuwe generatie RI&E- instrumenten

VAN HET INVENTARISEREN VAN RISICO'S NAAR
INVENTARISEREN VAN BEHEERSMAATREGELEN

Doelstelling

17

- een positieve invloed heeft op arbeidsomstandigheden in de branche;
- bedrijven zicht geeft op wat “echt belangrijk” is
- herkenbaar en werkbaar is, ook voor (M)KB en
- betrouwbaar is (maar dat houdt niet in “volledig”)

Met als nevendoeelstelling:

- dat een groter aantal (MK)Bedrijven een RI&E heeft door gebruik te maken van dit instrument.

Karakteristieken

18

- sociale partners stellen prioritaire risico's vast;
- nadruk in de RI&E op de prioritaire risico's;
- *niet* nagegaan *of* prioritair risico van toepassing is (per definitie), maar *hoe* het risico beheerst wordt en
- oplossingen opgenomen in de arbocatalogus gebruiken in Plan van Aanpak

Als RI&E-instrument (ook) proces gericht:

- inzicht processtappen op brancheniveau en
- welke processtappen in een specifiek bedrijf

Nevendoeelstellingen

19

Transformatieproces:

- maakt gebruik van alle informatie uit huidige RI&E-instrument;
- kost beperkte tijd
- gemak om het RI&E-instrument te bedienen minimaal even goed als de huidige versie en
- tijd nodig om tot RI&E-rapport te komen in ieder geval niet meer dan bij huidige versie.

Stappen bij de transformatie

20

Sociale partners:

- Sociale partners stellen prioritaire risico's vast.

Transformatie:

- Scheiden van vragen prioritaire risico's \Leftrightarrow overige;
- Vervangen vragen door 'Hoe' vraag: combinatie risicofactor en beheersmaatregel.
- Opnemen PvA als risico onvoldoende beheerst.
- In PvA oplossingen uit arbocatalogus.

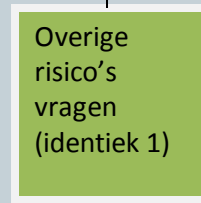
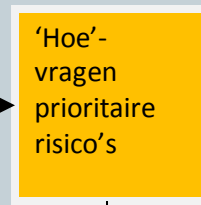
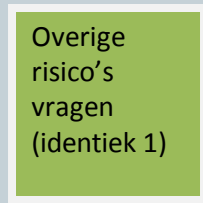
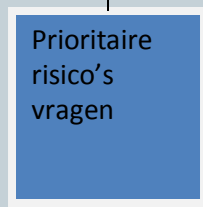
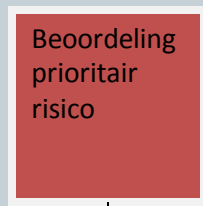
Schema herziening RI&E-vragen

21

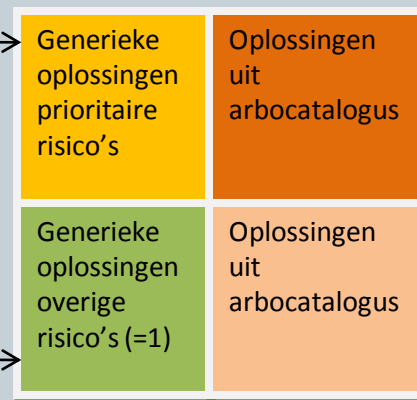
Huidig RI&E-
instrument
Oude vragen

Transformatie
Wijziging *Nieuw*

Plan van Aanpak
Oplossingen

Transformatie RI&E-instrument NRK

22

Sociale partners stellen de prioritaire risico's vast.

- gevaarlijke stoffen;
- geluid;
- fysieke belasting;
- machineveiligheid;
- transportveiligheid en
- hittebelasting.

Transformatie van de RI&E-vragen

23

Vraag uit het huidige RI&E-instrument

- Extra inspanning tijdens het duwen en trekken wordt vermeden.

Voorbeeld voorstel wijziging vraagstelling

- Indien duwen / trekken zo zwaar is dat dit niet met één hand kan worden uitgevoerd, dan worden bij het duwen / trekken *altijd* hulpmiddelen gebruikt.

In Plan van Aanpak

24

In de arbocatalogus zijn de volgende adviezen opgenomen met betrekking tot duwen en trekken:

- elektrische palletwagen
- heftruck
- vloer onder afschot, om de initiële kracht die overwonnen moet worden te reduceren;
- taakroulatie

Het bedrijf vergelijkt eigen beheersmaatregelen met oplossingen uit arbocatalogus => Plan van Aanpak

Pilot met nieuw RI&E-instrument

25

Deelnemende bedrijven:

- Drie bedrijven < 25 werknemers
 - Drie bedrijven 25-100 werknemers
 - Twee bedrijven > 100 werknemers
- 3 composiet-, 3 schuim-, 2 rubberbedrijven.

Bedrijven hebben:

- Nieuw RI&E-rapport gemaakt
- Nieuwe RI&E-rapport laten toetsen
- Bevindingen met nieuw instrument geëvalueerd

Toetsers

26

Team van A&O-ers, AH-en, VK-en en BA-en:

- Toets op basis van bedrijfsbezoek
- “Lichte” toets (achter bureau) (door andere toetsers)
- Vergelijk RI&E-rapport nieuw (en oud)
- Evaluatie ervaringen contactpersoon met nieuw RI&E-instrument

Resultaten: gebruikers (1)

27

Algemene indruk:

- < 25 wkns: positief tot heel positief
- 25 – 100 wkns: positief
- > 100 wkns: 1 positief; 1 te algemeen: liever proces

Systematiek: prioritaire risico's en 'hoe-vragen':

- Deze aanpak spreekt aan

Automatisering:

- Plan van aanpak: 1 A4. Verder vragen / opmerkingen

Resultaten: gebruikers (2)

28

Koppeling naar arbocatalogus:

- Nuttig. Suggestie: Goede Praktijken standaard in PvA

Tijdsbesteding:

- < 25 wkns: veel minder dan in vorige RI&E-instrument
- > 25 wkns: beperkte voordelen tov oud

RI&E beperken tot prioritaire risico's (< 25 wkns)

- < 25 wkns: voldoet zeer nadrukkelijk in behoefte

Toets RI&E-rapport

29

Nieuwe RI&E-rapport:

Bedrijfsbezoek:

- Geen prioritaire risico's gemist

Lichte toets:

- Geen prioritaire risico's gemist
- Meer accent op beoordelen beheersmaatregelen

Oud rapport:

- Geen prioritaire risico's gemist

Conclusies < 25 wkns

30

< 25 wkns:

- Werken met prioritaire risico's: heel herkenbaar
- RI&E beperken tot prioritaire risico's: zeer positief
- Werken met 'hoe-vragen': weet waar ik op moet letten
- Oplossingen uit arbocatalogus: erg handig
- Tijd benodigd: heel veel minder
- RI&E-toets: geen prioritaire risico's gemist

Nieuwe RI&E tbv MKB bedrijven:

⇒ voorgestelde aanpak duidelijke stap vooruit

Conclusies > 25 wkns

31

> 25 wkns:

- Werken met prioritaire risico's: herkenbaar
- Werken met 'hoe-vragen': werkt activerend
- Oplossingen uit arbocatalogus: nuttig
- Sommige grote bedrijven: missen procesaanpak
- Tijd benodigd: vergelijkbaar of minder
- RI&E-toets: geen prioritaire risico's gemist

Nieuwe RI&E: voor > 25 wkns bedrijven:

⇒ gebruikers positief; inhoudelijk beter; NB 'proces'

Aanbevelingen

32

- Maak in RI&E-instrument onderscheid tussen prioritaire, ‘belangrijke’ (= bedrijfsspecifieke) en overige risico’s
- Formuleer alle vragen als ‘hoe-vragen’
- Stimuleer koppeling RI&E-instrument – arbocatalogus (indien aanwezig)
- Geen risico schatting in RI&E (geen ‘Fine & Kinney’)
- Beperk RI&E < 25 wkns tot prioritaire risico’s
- Stimuleer branches hun RI&E-instrument om te gaan bouwen conform deze aanpak

Reacties / vragen?

33

- Alle RI&E-instrumenten dus gewoon op deze manier gaan ombouwen?